

AGRIPINA, HWV 6

»Ljubezenske prevare in politične igre nekoč in danes«

Opera v treh dejanjih

Glasba: **Georg Friedrich Händel**

Libreto: **Vincenzo Grimani**

Glasbeno vodstvo in dirigent: **Egon Mihajlovič**

Režija: **Rocc**

KLAVDIJ, cesar **Marko Erzar**, Alumni UL AG (23. 4. in 4. 5.)
Dimitrije Savič (24. 4. in 5. 5.)
AGRIPINA, njegova soproga **Sara Briški Cirman**, Alumni UL AG (23. 4. in 4. 5.)
Rebeka Pregelj (24. 4. in 5. 5.)
NERON, Agripinin sin **Alessandra Tessaro**, Erasmus (23. 4.)
Silvija Rađen (24. 4. in 5. 5.)
Nadia Ternifi (4. 5.)
POPEJA, dvorjanka **Aleksandra Radovanović** (23. 4. in 4. 5.)
Talita Sofija Komelj (24. 4. in 5. 5.)
OTON, vojskovođa **Antea Poljak** (23. 4. in 4. 5.)
Sofija Zavratnik (24. 4. in 5. 5.)
PALANT, dvorjan **Peter Grdadolnik** (23. 4. in 4. 5.)
Martin Kozjek (24. 4. in 5. 5.)
NARCIS, dvorjan **Žiga Lakner** (23. 4. in 4. 5.)
Ana Benedik (24. 4. in 5. 5.)
LEZBIJ I, II, III (sluge) **Isabel Gale, Blaž Stajanko, Jan Veljak**
GLAS JUNONE **Klemen Torkar**, Alumni UL AG

Baročni orkester Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani

Koncertna mojstrica: **Monika Tóth**

Aleksander Rogina, Ana Gjuravska, Ana Krušec, Arpad Balazs, Barbara Nagode, Erazem Grafenauer, Jelena Pejić, Kaja Kapus, Ela Krstič, Maja Zupin, Martin Pintar, Neža Nahtigal, Neža Verstovšek, Petar Njegovan, Petar Rebič, Rebeka Kotar, Rok Škerjanec, Tjaša Škvorc, Urban Klančar, Luka Brodarič, Vivijana Rogina, Katja Ferenc, Anica Mičić, Mojca Jerman, Sonica Ionescu, Csilla Szövérdi

Mentorja projekta: prof. Egon Mihajlovič in doc. Rocc

Mentorji pevcev: prof. Pia Brodnik, izr. prof. Barbara Jernejčič-Fürst, doc. Theresa Plut, prof. Matjaž Robavs, (somentorica: asist. doc. Nuša Drašček), asist. Edita Garčević Koželj

Mentorji za baročno izvajalsko prakso: prof. Egon Mihajlovič, Monika Tóth, prof. Mateja Bajt, prof. Lucia Rizzello, Kaja Kapus

Asistenti glasbenega vodje: Karim Zajec, Miha Zupanc Kovač
Korepetitorji: Eva Dolinšek, Kayoko Ikeda, Ivan José Vombergar

Scenografija in kostumografija: Študenti oblikovanja tekstilij in oblačil
Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Scenografija in video projekcije: Borjan Litovski, Rebeka Mamič, Nuša Merše, Rebeka Pajek, Ajla Pilipović

Mentorja: prof. Marija Jenko, doc. Rocc, doc. Jana Mršnik

Kostumografija: Lucija Bostič, Neža Dapčević, Kristi Komel, Tia Krašovec, Gašpar Marinič, Anže Mrak, Zoja Muhič, Lenart Šolar, Tanja Vidic, Maja Zupanc.

Mentorji: prof. Elena Fajt, doc. Petja Zorec, asist. Alenka More, doc. Rocc

Zahvala Mateji Kert, Sari Valenci, Nini Glavič in Mojci Košir.

Maska in pričeska: VIST Fakulteta za aplikativne vede I Srednja frizerska šola Ljubljana

Maska: Elena Ojog, Špela Gruden, Anja Kos, Teja Blažič, Iza Piletič, Špela Kern, Naja Petrovčič, Sara Kovačič

Mentorja: Saša Godejša, FdA spec., prof. dr. Janko Žmitek

Pričeska: Larisa Mandelj, Neja Budihna, Andrea Stoimenova, Lara Gračner
Mentorica: Kristina Kralj

Tehnična ekipa Cankarjevega doma

Oblikovanje luči: Lovro Jevšek

Inspicent: Miha Zupanc Kovač (za UL AG), Uroš Plesentjak (za CD)

Šepetalec: Karim Zajec

Producentki: Theresa Plut (za UL AG), Staša Mihelčič (za CD)

Izvedba v italijanskem izvorniku z nadnapisi v slovenskem jeziku.

Prevod libreta za nadnapise: Sonja Berce

Priredba nadnapisov: UL AG

Grafično oblikovanje: Akademija za likovno umetnost in oblikovanje
Univerze v Ljubljani

Založila: Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani, Stari trg 34

Zanjo: prof. Marko Vatovec, dekan

Prodekan za umetniško dejavnost: izr. prof. Simon Dvoršak

Oblikovanje in prelom: Teja Kralj

Grafična podoba naslovnice: Jovana Đukić in Ana Valenko,
absolventki II. stopnje študija na GO ALUO UL

Mentor: prof. Radovan Jenko

Naklada: 800 izvodov

www.ag.uni-lj.si

Univerza v Ljubljani
Akademija za glasbo

Georg Friedrich Händel

AGRIPINA

23. in 24. april / 4. in 5. maj 2022

Linhartova dvorana, Cankarjev dom

Solisti in Baročni orkester Akademije za glasbo
Univerze v Ljubljani

 KRKA cankarjev dom

Agripina je Händlova druga opera, ki je nastala proti koncu njegovih formativnih let v Italiji. V času beneškega zimskega karnevala 1709/10 je v gledališču San Giovanni Grisostomo doživela kar 27 izjemnih izvedb, njen veliki uspeh pa je tedaj komaj 24-letnemu Händlu močno utrdil ugled po vsej Evropi. Prva izvajalska zasedba je vključevala najbolj znana operna imena tistega časa, med njimi tudi Margherito Durastanti, za katero je Händel ustvaril naslovno vlogo in ki je pozneje v Angliji izvedla še številne druge skladateljeve opere. Kardinal Vincenzo Grimani, čigar družina je imela v lasti omenjeno gledališče, je libreto napisal izrecno za Händla, kar je posebnost v njegovem opernem opusu, saj je pri večini drugih oper uporabljal librete, ki so jih pred njim uglasbili že drugi skladatelji. Operna zgodba temelji na delih Tacita in Svetonija, vendar je Grimani likom namenil več lahkotnejšega, včasih tudi komičnega značaja, kot ga imajo sicer v antičnih delih in celo v večini poznejših Händlovih oper. Prinaša nam satiričen pogled na politične manevre in osebne zaplete rimskega cesarja Klavdija, njegovih svetovalcev in podanikov ter njegove prebrisane žene Agripine, nadaljevanje zgodbe pa srečamo v veliko zgodnejši Monteverdijevi operi *Kronanje Popeje*, ki spremlja peripetije v ljubezenskem trikotniku Nerona, Popeje in Otona.

Prvi veliki uspeh Händlove kariere je v več pogledih povzetek njegovega ustvarjanja v Italiji. Glasba opere, iz katere sicer veje inventivni duh skladateljeve mladostne ustvarjalnosti, namreč ni povsem izvirna, temveč jo je večinoma recikliral iz glasbe prejšnjih treh let, ki je bila do tedaj večinoma slišana le v zasebnih salonih, v nekaj primerih pa je priredil celo dela drugih skladateljev. Uvertura in vse razen petih arij so tako produkt natančne adaptacije obstoječe glasbe zgodbi in značajem likov, s tem védenjem pa je veliko lažje razložiti dejstvo, da je Händel opero ustvaril v pičlih treh tednih.

Uspeh, ki ga je Händel doživel z *Agripino*, je izrazilo preusmeril tok njegovega življenja. Med dostojanstveniki v občinstvu sta bila namreč tudi baron Kielmansegge in princ Ernst iz Hannovera, ki sta od navdušenja večkrat prisluhnila novi operi. Händel je kmalu dobil povabilo na hannovrski dvor, Nemčija pa je bila le kratek postanek na njegovi poti do Londona, kjer je skladatelj nato preživel večji del svoje kariere.

Klara Žnidersič

Produkcija: Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani

Sodelujejo:

Cankarjev dom

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani

VIST – Fakulteta za aplikativne vede

Srednja frizerska šola Ljubljana

Prvo dejanje

Agripina v palači prejme pismo z novico, da je rimsko ladjevje, ki se je vračalo z bojnega pohoda, zajel hud vihar in da je njen soprog, cesar Klavdij, v valovih utonil. Agripina nemudoma pokliče dvorjana Palanta in Narcisa – oba sta vanjo zaljubljena – ter od njiju zahteva, naj storita vse, da bi Neron, Agripinin sin iz prvega zakona, zavladal Rimu. Medtem se je Neron že odpravil med ljudstvo, da bi si pridobil podporo množice. Kmalu nato se pojavi Agripina in javnosti sporoči, da je cesar izgubil življenje v viharju. Ko spregovori o nasledniku, začneta Palant in Narcis vzklikati Neronovo ime. Vse že kaže, da se bodo Agripinine sanje uresničile, ko prihiti sluga z novico, da je Klavdij živ prestal ujmo, življenje pa mu je rešil mlad vojskovodja Oton. Iz hvaležnosti ga je cesar imenoval za svojega prestolonaslednika. Ko se pojavi cesarjev rešitelj, Agripina hlini veselje in hvaležnost. V zasebnem pogovoru pa ji Oton zaupa, da ga prestol ne zanima, saj je vanj pomembnejša ljubezen do lepe Popeje. Vetrnjaški Popeji pa ni naklonjen samo Oton, dvorita ji tudi cesar Klavdij kot tudi njegov pastorek Neron. Agripina se zaveda, da bo Otona kot tekmeca za prestol najlaže izločila s pomočjo Popeje. Zlaže se ji, da sta cesar in Oton sklenila kupčijo: Oton naj bi cesarju odstopil svoje mesto pri njej, cesar pa naj bi ga zato razglasil za svojega naslednika. Agripina svetuje Popeji, naj v cesarju vzbudi ljubosumje in se prek njega maščuje Otonu. Ko se v njeni sobani pojavi Klavdij, Popeja – razočarana nad domnevnim Otonovim izdajstvom – hlini potrtost in mu pove, da ji je Oton prepovedal sleherni stik z njim. Zaslepljeni Klavdij ji med priseganjem ljubezni obljudi, da bo Oton kaznovan. Agripina ves čas skrita opazuje prizor in na koncu si dami padeta v navidezno prijateljski objem.

Drugo dejanje

Rim slavnostno pričakuje zmagovito vrnitev cesarja Klavdija. Po mestu se je že razširila novica, da bo ta dan cesar Otona imenoval za prestolonaslednika. Ko se Oton pridruži Agripini, Popeji in dvorjanom, je začuden zaradi njihovega hladnega vedenja – Agripinine spletke so torej že učinkovale. Ko ga namesto s slavo z očitki, da je izdajalec, zasuje še nedavno tako hvaležni cesar, se Otonovo začudenje sprevrže v osuplost in obup.

- odmor -

Popeja pa vendar ni zatrla vse svoje ljubezni do Otona, in ko ji ta zatruje, da je nikoli ni izdal, mlada lepota spozna, da je bila žrtev Agripininih spletk. Po Otonovem odhodu se pojavi Neron in Popeja mu obljudi noč, polno ljubezenske omame: obišče naj jo zvečer v njeni sobani. Agripino vse bolj skrbi, da ji bo spletkarjenje spodletelo. Hrbet ji pričienjata obračati tudi Palant in Narcis, zato Klavdiju toliko časa ne da miru, dokler ta ne privoli, da bo Nerona še ta dan oklical za edinega pravega naslednika na prestolu.

Tretje dejanje

Popeja se želi maščevati Agripini, hkrati pa tudi oprati Otonovo čast. Obišče jo Oton in prisežeta si večno ljubezen. Ker se bliža Neron, se Oton skriva, toda tudi cesarjev pastorek ni deležen ljubezenske sreče, ker mu je za petami Klavdij, ki ga je Popeja ob isti uri tudi povabila v svojo sobano. Popeja cesarju – drugače kot pred nekaj dnevi, ko se je zaradi dozdevne nezvestobe hotela maščevati Otonu – dopoveduje, da tisti, ki si prizadeva za njegov prestol, sploh ni Oton, temveč Neron, ki tudi njo nenehno zalezuje. Klavdij tega sprva ne verjame, ko pa Popeja razkrinka skritega Nerona, se vsi cesarjevi dvomi razblinijo in jezen ga spodi iz Popejine sobane. Sit spletke se cesar poslovi od lepe Popeje in tudi sam odide. Dvorjana Palant in Narcis, ki sta bila sprva popolnoma na Agripinini strani, se odločita cesarju razodeti vse njene načrte z Neronom. Toda Agripini ponovno uspe pretentati vladarja, ki od vseh sumničnej ne ve več, komu verjeti. Poklicati da Popejo, Otona in Nerona. Čeprav je bil še nedavno srčno vdan Popeji, odredi, da se mora lepota poročiti z Neronom, na prestolu pa naj bi ga nasledil Oton, kot mu je to prvotno obljubil. Oton si drzne ugovarjati vladarju: odkrito mu pove, da mu je veliko več do ljubezni do Popeje kot do cesarskega lovorovega venca. Neron pa prizna, da mu, še na pol otroku, poroka ne diši in da si raje želi prestola. Od nekaj omahljivi Klavdij da vsakemu tisto, kar si želi, sam išče le še mir. Agripina je dosegla svoje. Kaže, da je konec vseh zmešnjav in da je na dvoru zavlada sreča. Z neba pa se spusti Junona in višja sila zavlada svetu.

Zgodovina se ponavlja ... Tudi danes ljubezenske prevare in politične igre niso nič kaj drugačne kot nekoč.

Univerza v Ljubljani
Naravoslovnotehniška fakulteta

Univerza v Ljubljani
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje

